

BIULETYN INFORMACYJNY PTMTS

Z życia Towarzystwa

Z radością pragniemy poinformować Czytelników, że Członkowie naszego Towarzystwa otrzymali z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nominacje profesorskie:

2 września 2004

- Wojciech Jerzy Blajer z Oddziału Warszawskiego

18 października 2004

- Tadeusz Henryk Banek z Oddziału Lubelskiego
- Ryszard Andrzej Białecki z Oddziału Gliwickiego
- Zbigniew Rudnicki z Oddziału Gliwickiego

16 listopada 2004

- Stanisław Majewski z Oddziału Gliwickiego
- Romuald Jerzy Rządkowski z Oddziału Gdańskiego

* * * * *

Komunikaty

W dniu 29 października 2004 r. odbyło się w Warszawie Zebranie Plenarne Zarządu Głównego PTMTS, na którym omówiono aktualną sytuację Towarzystwa.

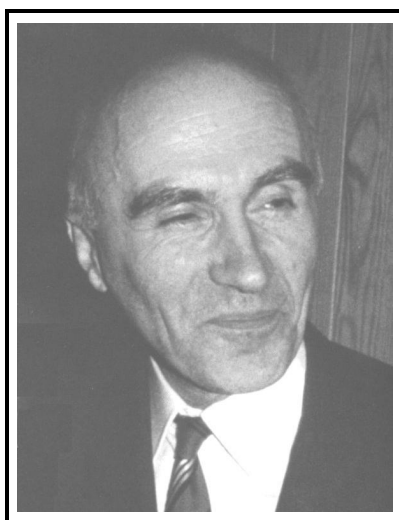
Ważniejsze ustalenia:

- termin walnych zebrań Oddziałów – do 15 stycznia 2005 roku,
- termin przesyłania do biura ZG sprawozdań z działalności Oddziałów, finansowych oraz protokołów Komisji Rewizyjnych – do końca stycznia 2005 roku,

- klucz wyborczy na XXXI Zjazd Delegatów PTMTS – 1 delegat na każdą zaczynającą się 15 liczbą członków Oddziału,
- termin i miejsce Zjazdu – 8-10 kwietnia 2005 r., Wilga,
- wysokość składki członkowskiej na 2005 rok – 60,00 zł rocznie (5,00 zł miesięcznie), emeryci 1,00 zł rocznie.

* * * * *

**Profesor Władysław Fiszdon — wspomnienie
(1912 – 2004)**

25 października 2004 roku zmarł w Warszawie profesor Władysław Fiszdon, wybitny naukowiec, aerodynamik, lotnik i matematyk. Nauka polska poniosła bolesną stratę. Wszyscy, którzy go znali, stracili bliskiego przyjaciela, człowieka o niezwyklej osobowości i umyśle. Jego ostatniej drodze towarzyszyli koledzy, współpracownicy, uczniowie z licznych instytucji, w których pracował. Wszystko co zrobił dla Nauki, a w szczególności dla rozwoju mechaniki płynów w Polsce, pozostanie na trwałe w naszej pamięci i w pamięci przyszłych pokoleń.

Władysław Fiszdon urodził się 12 czerwca 1912 r. w Kozinie na Wołyniu w ubogiej rodzinie chłopskiej. Uczęszczał do gimnazjum w miejscowości Dubno, gdzie zdał maturę w 1930 roku. W szkole wyróżniał się zamiłowaniem i zdolnościami do nauk ścisłych. Zatrudniony w tej szkole ksiądz Stanisław Kobierski dopomógł mu uzyskać stypendium zagraniczne i rozpocząć studia matematyczne w Paryżu na Wydziale Nauk Ścisłych Uniwersytetu Sorbona. W 1933 roku Władysław Fiszdon ukończył studia na tym wydziale, uzyskał licencjat i przeniósł się na uczelnię École Nationale Supérieure de l'Aéronautique, gdzie w 1935 roku uzyskał dyplom inżyniera lotnictwa. Następnie powrócił do Polski i podjął pracę w Instytucie Badań Technicznych Lotnictwa w Warszawie, a w 1936 roku wyjechał do Lublina, gdzie znalazł zatrudnienie w biurze konstrukcyjnym Lubelskiej Wytwórni Samolotów.

W 1938 Władysław Fiszdon roku poślubił Kamillę. Było to bardzo udane małżeństwo, ale niestety w krótkim czasie, bo rok po ślubie, los ich rozdzielił. Gdy 1 września 1939 roku wybuchła II wojna światowa, już 2 września Lubelska Wytwórnia Samolotów stała się celem niemieckich bombardowań. Podjęto wtedy decyzję ewakuacji pod granicę rumuńską, a kiedy okazało się, że granice Polski przekroczyły wojska sowieckie W. Fiszdon wraz z innymi pracownikami fabryki przedostał się do Rumunii, a stamtąd przez Belgrad i Ateny drogą morską dotarł w październiku 1939 roku do Marsylii. W ten sposób działania wojenne rozdzieliły małżeństwo Fiszdonów. Kamilla w stanie odmiennym pozostała na terenie Polski, po kilku miesiącach urodziła syna, a z mężem mogła się spotkać dopiero po zakończeniu wojny w 1946 roku. W grudniu 1939 roku Władysław Fiszdon uzyskał pracę w biurze konstrukcyjnym fabryki samolotów Devoitine w Tuluzie. Praca trwała do maja 1940 roku. Kiedy rozpoczęła się inwazja niemieckich wojsk na Francję, udało mu się przedostać do Wielkiej Brytanii, gdzie został przyjęty do pracy w Royal Aircraft Establishment w Farnborough. Tam na stanowisku Senior Scientific Officer zajmował się zagadnieniami drgań flatterowych i obciążeń dynamicznych modernizując i usprawniając brytyjskie samoloty bojowe. Po zakończeniu wojny postanowił powrócić do Polski, gdzie czekała na niego żona i syn Jerzy. Mimo perspektywy awansu, W. Fiszdon wrócił do kraju 21 marca 1946 roku.

Dnia 1 maja 1946 roku podjął pracę w Instytucie Lotnictwa w Warszawie na stanowisku zastępcy dyrektora ds. naukowych, gdzie pracował do 1957 roku. W Instytucie Lotnictwa W. Fiszdon kierował konstruowaniem i budową eksperymentalnej bazy badawczej, a więc tuneli aerodynamicznych pod- i naddźwiękowych, stanowisk do badania silników oraz innych urządzeń do badania samolotów. W lutym 1947 roku zaproponowano mu prowadzenie wykładów z mechaniki lotu i aerodynamiki samolotu na Politechnice

Warszawskiej. W. Fiszdon podjął tę pracę i łączył ją z pracą w Instytucie Lotnictwa. W 1951 roku obronił pracę doktorską na Politechnice Warszawskiej z dziedziny aerodynamiki. W 1954 roku uzyskał stopień profesora nadzwyczajnego, a w 1962 roku profesora zwyczajnego. W 1960 roku został powołany na członka korespondenta, a w 1969 roku na członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk. W latach 1981-1983 był członkiem Prezydium PAN.

Na Politechnice Warszawskiej, gdzie pracował w latach 1947-1970, zorganizował na Wydziale Lotniczym Katedrę Mechaniki Lotu i był jej kierownikiem. Był też prodziekanem Wydziału Lotniczego, a następnie w latach 1960-1963 pierwszym dziekanem nowopowstałego Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa. W latach 1955-1982 pracował w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Zakładzie Mechaniki Cieczy i Gazów, którym kierował w okresie od 1961 do 1980 r. Przewodniczącym Rady Naukowej IPPT PAN był w latach 1981-1983. Od 1970 do 1982 roku był profesorem Uniwersytetu Warszawskiego na Wydziale Matematyki i Mechaniki, gdzie w latach 1977-1981 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Mechaniki; w latach 80. był prorektorem UW. W roku 1982 przeszedł na emeryturę zachowując przy tym aktywność w pracy naukowej.

Bardzo ważną zasługą Profesora Fiszdona o znaczeniu światowym było organizowanie w Polsce międzynarodowych sympozjów *Biennial Symposia on Advanced Problems and Methods in Fluid Mechanics*. Organizowane były w cyklu dwuletnim i gromadziły elitę naukową z USA, z ZSRR i innych krajów wschodnich i zachodnich w czasach, gdy możliwość kontaktów uczonych z krajów będących pod kontrolą Związku Radzieckiego była bardzo ograniczona. Udział w sympozjach organizowanych przez Profesora Fiszdona przyjmowany był przez nich z ogromną wdzięcznością. Spotkanie z kolegami z Zachodu pozwalało im czuć się jako część Światowej naukowej wspólnoty. Wyrazy tej wdzięczności odczytujemy w korespondencji, która przychodzi po śmierci Profesora Fiszdona.

Profesor Władysław Fiszdon był członkiem licznych międzynarodowych towarzystw naukowych. W 1959 roku został powołany do *Royal Aeronautical Society* (London) i do *American Institute of Aeronautics and Astronautics* (AIAA), a w 1960 roku do *International Academy of Astronautics*, która powstała w tym samym roku na kongresie w Sztokholmie. W 1980 roku uczestniczył w Londynie w Generalnym Zgromadzeniu *International Union of Theoretical and Applied Mechanics* (IUTAM), a w 1986 roku został członkiem *American Physical Society* (New York).

Profesor był jednym z członków założycieli powstałego w 1958 roku *Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej*.

Profesor Fiszdón swoje wykształcenie inżyniera lotnictwa zdobył we Francji, a wysokiej klasy doświadczenie zawodowe w czasie wojny w Wielkiej Brytanii. Te kontakty międzynarodowe w czasach młodości i zdobyta płynna znajomość języków obcych ułatwiły mu w czasach późniejszych współpracę międzynarodową, gdy z powodów politycznych władze kontakty z krajami zachodnimi ograniczały. W roku 1957 Profesor wyjechał do USA, gdzie pracował jako Guest Professor w Massachusetts Institute of Technology. Zajmował się tam oddziaływaniem między oscylującą falą uderzeniową a warstwą przyściennej i stwierdził, że rozpatrywanie tego problemu w ramach ośrodka ciągłego jest w pewnych obszarach niewłaściwe. Praca ta zapoczątkowała jego zainteresowanie fizyką statystyczną. Odszedł więc od rozpatrywania mechaniki płynów jako zjawiska w ośrodku ciągłym i zajął się problemami przepływów w gazach rozrzedzonych. Dziedzina ta była przedmiotem jego działalności przez wiele lat i zaowocowała dużą liczbą wartościowych publikacji. Profesor Fiszdón szereg razy odwiedzał MIT, a także inne ośrodki naukowe w USA, jak California Institute of Technology, University of California, Cornell University, Université de Paris, University of Notre Dame (Indiana). Był także częstym gościem w Cambridge University (Wielka Brytania) oraz w Max-Planck Institute fuer Stroemungsforschung w Getyndze (RFN).

W roku 1982 Profesor Fiszdón przeszedł na emeryturę. Był to w Polsce czas stanu wojennego ze wszystkimi bolesnymi konsekwencjami. Jego bliski współpracownik dr Ryszard Herczyński został aresztowany, w związku z czym Profesor Fiszdón był często przesłuchiwany przez służby bezpieczeństwa, co nie dawało mu normalnych warunków pracy naukowej. W tym czasie otrzymał zaproszenie z Instytutu Maxa Plancka w Getyndze, z którego udało mu się skorzystać. Począwszy od 1983 roku spędzał w Getyndze około 8 miesięcy rocznie, współpracując z niemieckimi pracownikami naukowymi. Jego nowym zainteresowaniem naukowym stała się mechanika ciekłego helu, w tym formowanie wirów, ewolucja pulsujących przepływów ciepła, przy szczególnym zafascynowaniu problemem cieczy kwantowych. Jego znaczącym osiągnięciem było teoretyczne opisywanie wyników badań eksperymentalnych. W tym czasie ściśle współpracował z eksperymentatorami uczestnicząc owocnie w planowaniu badań. Obrazem tej fascynacji mechaniką ciekłego helu może być liczba jego publikacji na ten temat. Jeśli w ciągu swego całego życia Profesor Fiszdón napisał około sto artykułów naukowych, to liczba jego artykułów opublikowanych w ostatniej dekadzie jego aktywności naukowej stanowi ich trzecią część.

Niestety, ta intensywna działalność Profesora została przerwana z powodów zdrowotnych w maju 1994 roku. Nastąpiło 10 lat pełnej determinacji walki z dolegliwościami, które tak raptownie uniemożliwiły kontynuowanie Mu aktywnego życia.

Pozostał Jego duch, zapal do pracy i nigdy niezaspokojona ciekawość świata, to co zdążył nam wszystkim w ciągu swojego bogatego życia przekazać.

*Andrzej Zachara
Tomasz Kowalewski*

* * * * *

**Rozstrzygnięcie VIII Konkursu PTMTS i Polskiego Centrum
Pilotowego ERCOFTAC im. Profesora Janusza W. Elsnera
na najlepszą pracę z mechaniki płynów**

Konkurs Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej oraz Polskiego Centrum Pilotowego ERCOFTAC im. Profesora Janusza W. Elsnera na najlepszą pracę z mechaniki płynów został zorganizowany w ramach XVI Krajowej Konferencji Mechaniki Płynów, która odbyła się w Waplewie 20-23 września 2004 r. Uprawnionymi do wzięcia udziału w konkursie byli uczestnicy konferencji ze stopniem magistra lub doktora w wieku do 35 lat, prezentujący prace samodzielne (doktorzy) lub prace wspólne z promotorem (magistrowie-doktoranci). Prawo zgłaszania kandydatów do nagrody przysługiwało wszystkim członkom Jury Konkursu, w skład którego wchodziłi członkowie Komitetu Naukowego XVI KKMPi, przewodniczący sesji naukowych konferencji oraz członkowie Sekcji Mechaniki Płynów Komitetu Mechaniki PAN.

Jury Konkursu zebrało się w dniu 22 września 2004 r. po zakończeniu trzeciego dnia XVI KKMPi, tj. po wysłuchaniu wszystkich prac spełniających wymogi formalne. W posiedzeniu udział wzięli profesorowie: J. Badur, A. Bogusławski, L. Bogusławski, T. Chmielniak, P. Doerffer, S. Drobnik (przewodniczący), J. Grzędziński, A. Jarża, J. Krzyżanowski, M. Nowak, W. Sobieraj, A. Styczek, A. Szumowski, E. Tuliscka-Sznitko, Z. Walenta, W. Wróblewski

oraz doktorzy D. Asendrych, dr A. Kucaba-Piętal i J. Pozorski. Do konkursu zakwalifikowano 7 prac. W wyniku głosowania przyznano:

I miejsce – dr inż. KRZYSZTOF TESCH (Politechnika Gdańska) za pracę *Numeryczne modelowanie przepływu krwi przez wybrane arterie*,

II miejsce – mgr inż. TOMASZ FRANIA (Politechnika Częstochowska) za pracę *Measurements of the turbulent flow field generated by a single annular jet*,

III miejsce – mgr inż. OSKAR SZULC (Instytut Maszyn Przepływowych PAN) za pracę *Wykorzystanie perforowanej ściany do kontrolowania oddziaływania fali uderzeniowej z turbulentną warstwą przyścienną*.

Wyróżnione prace zostały zarekomendowane do opublikowania w *Journal of Theoretical and Applied Mechanics*, laureaci konkursu otrzymali również nagrody pieniężne ufundowane przez:

- Instytut Maszyn Ciepłych Politechniki Częstochowskiej (I nagroda – 2500 zł),
- Organizatorzy XVI KKMPł (II nagroda – 1500 zł),
- Oddział Częstochowski PTMTS (III nagroda – 1000 zł).

Podsumowując obrady jury konkursu prof. Tadeusz Chmielecki wyraził zadowolenie z poziomu prac konkursowych, szczególnie trzech wyróżnionych. Stwierdził również, że celowym jest kontynuowanie tradycji Konkursu na najlepszą pracę z mechaniki płynów, zgodnie z ideą jego inicjatora Prof. Janusza W. Elsnera. Opinia ta spotkała się z ogólnym poparciem zgromadzonych.

Stanisław Drobniak

* * * * *

**Sprawozdanie z Międzynarodowego Sympozjum „Developments in Plasticity and Fracture – Centenary of M.T. Huber Criterion”,
Kraków, 12-14 sierpnia 2004**

W roku 2004 minęło 100 lat od opublikowania fundamentalnej pracy M.T. Hubera „Właściwa praca odkształcenia jako miara wyężenia materiału”, stanowiącej podstawę współczesnej teorii plastyczności oraz wielu innych dzieł mechaniki materiałów i konstrukcji. Praca została opublikowana w ję-

zyku polskim w ukazującym się wówczas we Lwowie „Czasopiśmie Technicznym” i była trudno dostępna dla nauki światowej. Pewną rolę w jej rozpowszechnieniu należy przypisać A. i L. Föpplom, którzy pozostawali w osobistym kontakcie z Huberem i w książce „Drang und Zwang” (t. I, München 1920) przytoczyli główne idee tej pracy. Jednak dopiero na I Międzynarodowym Kongresie Mechaniki w Delft w 1924 r. po bezpośredniej dyskusji między Huberem, Misesem i Hencky’em sprawa nabrała szerszego rozgłosu. Pomimo to do dnia dzisiejszego wielu naukowców nie zdaje sobie sprawy z priorytetu pracy Hubera (prace Misesa i Hencky’ego zostały opublikowane odpowiednio w latach 1913 i 1924).

W tej sytuacji Akademia Górniczo-Hutnicza i Politechnika Krakowska zdecydowały się uczcić 100-lecie hipotezy Hubera przez zorganizowanie Międzynarodowego Sympozjum „Developments in Plasticity and Fracture”, pokazującego aktualne kierunki rozwoju hipotezy (Huber zmarł w roku 1950 jako profesor AGH, wówczas AG). Rektorzy obu Uczelni, Ryszard Tadeusiewicz i Marcin Chrzanowski, nie tylko wystąpili z inicjatywą, ale zapewнили uczestnikom możliwie najlepsze warunki obrad i pobytu w Krakowie. Sympozjum zostało zorganizowane pod patronatem Ministra Nauki i Informatyzacji Michała Kleibera oraz Prezesa Polskiej Akademii Nauk Andrzeja Legockiego, a także Komitetu Badań Naukowych, Komitetu Mechaniki PAN, Komitetu Metalurgii PAN oraz Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Przewodniczącym Sympozjum był Zbigniew Engel (AGH), Przewodniczącym Komitetu Naukowego Michał Życzkowski (PK), Sekretarzem Sympozjum – Stanisław Wolny (AGH).

Otwarcie obrad nastąpiło w auli AGH, dalej obrady toczyły się w sali konferencyjnej Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki AGH (czwartek i piątek) oraz w Sali Senackiej PK (sobota). Wszystkie te sale były klimatyzowane, co przy panującym upale sierpniowym znacznie ułatwiło aktywne uczestnictwo w obradach.

Liczba zgłoszonych referatów wyraźnie przekroczyła oczekiwania organizatorów. Niezbędna była więc redukcja przez odrzucenie prac słabo związanych z hipotezą Hubera, zmniejszenie liczby referatów generalnych, a także wprowadzenie sesji seminaryjno-posterowej. Ostatecznie w Sympozjum wzięło udział 60 uczestników, w tym 30 z zagranicy (Niemcy 6, Rosja 5, Anglia, Austria i Kanada po 2, USA, Japonia, Chiny, Izrael oraz 9 innych krajów europejskich po 1) oraz 30 z Polski (AGH i PK po 9, IPPT PAN Warszawa 4, Politechnika Rzeszowska 3 oraz z 5 innych uczelni po 1-2). Spośród gości zagranicznych trzeba wymienić przede wszystkim Prezesa Austriackiej Akademii Nauk H.A. Manga (Wien), członka zagranicznego PAN G. Maiera (Milano), doktora h.c.

PK O. Mahrenholtza (Hamburg), A. Pontera (Leicester), D. Hayhursta (Manchester), S. Bodnera (Haifa), T. Inoue (Fukuyama) oraz M.H. Yu (Xi'an).

Pierwszy dzień Sympozjum poświęcony był omówieniu życia i osiągnięć naukowych M.T. Hubera (referaty Z.S. Olesiaka, Z.W. Engela, V.V. Panasyuka i G.Sulyma), plastyczności i lepkoplastyczności. Szczególnie cenne były wspomnienia Z. Olesiaka, który jest jedynym żyjącym asystentem Hubera z okresu jego pracy na Politechnice Gdańskiej w latach 1945-1949. Sesję „plastyczność” otworzył referat generalny A. Pontera *Direct methods in the analysis of the behaviour of plastically deforming bodies subjected to complex loading*; ponadto wypada wspomnieć pracę K. Kowalczyk-Gajewskiej i J. Ostrowskiej-Maciejewskiej *Energy-based limit criteria for anisotropic elastic-plastic materials with constraints*, która bezpośrednio uogólniała rozważania energetyczne Hubera na materiały anizotropowe. Autorami dalszych referatów byli H. Altenbach, M. Źyczkowski i T. Kurtyka oraz B.D. Annin. Sesję „lepkoplastyczność” otworzył referat generalny S.R. Bodnera *Plasticity over wide range of strain rates and temperatures*. Dalsze referaty wygłosili P. Perzyna, S. Cleja-Tigoiu, I.V. Goncharova (ze współautorami), J.J. Telega, A.I. Khromov (ze współautorami) oraz M. Pietrzyk (ze współautorami).

Tematyka drugiego dnia Sympozjum obejmowała mechanikę uszkodzeń, pęknięcia i zmęczenia, a także zastosowania inżynierskie. Referat generalny wprowadzający do mechaniki uszkodzeń *CDM mechanisms-based modelling of tertiary creep: ability to predict the life of engineering components* wygłosił D.R. Hayhurst, a dalsze referaty przedstawili M. Chrzanowski, Z.L. Kowalewski i J. Lin, A. Litewka i L. Szojda oraz J. Murzewski. Sesja poświęcona mechanice pęknięcia i zmęczenia obejmowała referaty M.P. Wnuka, K.P. Herrmanna i J. Zhanga, A. Fernandez-Canteli (ze współautorami), A.P.S. Selvadurai (ze współautorami) oraz Z. Knesla i L. Nahlika. Na sesję „zastosowania inżynierskie” złożyły się dwa referaty generalne: G. Maiera (ze współautorami) *Some material parameter identifications in industry at various scales* oraz H.A. Manga (ze współautorami) *Assessment of material models for soil – application to numerical simulation of tunnel excavations*. Dalsza część obrad tego dnia obejmowała referaty seminaryjne (po 3 minuty), po których następowała godzinna dyskusja przy posterach; przedstawiono ponad 20 takich prac, zarówno przez uczestników krajowych, jak i zagranicznych.

Trzeci dzień obrad obejmował dwie sesje. Pierwsza poświęcona transformacji fazowej i materiałom z pamięcią kształtu została rozpoczęta dwoma referatami generalnymi: T. Inoue, T. Uehara *Metallo-thermo-mechanical theory and macro/meso-micro simulation of phase transformation incorporating processes* oraz F.D. Fischer, T. Antretter (wygłaszał Antretter) *A multi-yield*

surface concept for a phase transforming elastic-plastic material; następne referaty wygłosili C. LExcellent i R. Lammering (oba referaty ze współautorami). Sesja druga poświęcona mikrostrukturze, obejmowała prace O. Mahrenholza, E.F. Olejnik (ze współautorami), T. Bohlke oraz S.N. Korobeinikova ze współautorami. Bardzo oryginalny referat zamykający Sympozjum *The beauty of strength theories* wygłosił Mao-Hong Yu, a formalnego zamknięcia i podsumowania dokonał Przewodniczący Sympozjum Z. Engel.

Dyskusja po referatach była często obszerna i interesująca. Każdy z uczestników otrzymał kopię angielskiego tłumaczenia pracy Hubera z roku 1904 (opublikowanego ostatnio w Archives of Mechanics – Archiwum Mechaniki Stosowanej, czasopisma, którego Huber był współzałożycielem w roku 1949). W podsumowaniu można stwierdzić, że Sympozjum spełniło zamierzone cele, przypomniało pracę Hubera i pokazało liczne jej zastosowania. Zgłoszone do druku referaty zostaną zamieszczone w specjalnym zeszycie *Archives of Mechanics*.

Michał Życzkowski

* * * * *

**Sprawozdanie z 21st International Congress of Theoretical
and Applied Mechanics ICTAM04
Warszawa, 15-21 sierpnia 2004 r.**

Jedno z najważniejszych, jeżeli nie najważniejsze wydarzenie w dziejach polskiej mechaniki przeszło już do historii. Minęło osiem lat od momentu, gdy podjęliśmy starania o organizację kongresu w Polsce. W Kyoto w głosowaniu nad organizacją ICTAM w 2000 byliśmy na drugim miejscu po USA, tym samym wzrosły nasze szanse na sukces w głosowaniu w trakcie kongresu w Chicago na organizację ICTAM04.

Wymagało to szczególnie intensywnych zabiegów. W pierwszej kolejności, aby mieć „swojego człowieka” w Congress Committee (prof. Z. Mróz właśnie zakończył swoją kadencję), rozpoczęliśmy intensywne lobowanie kandydatury prof. K. Sobczyk znanego w międzynarodowym środowisku naukowym. Był poprzednio w Symposia Panel IUTAM. Nie mniej chętnych na członkostwo w CC było kilkakrotnie więcej niż wolnych miejsc. Wspólnie z profesorami Zorskim i Mrozem wysłaliśmy dziesiątki listów z prośbą o poparcie kandydatury

prof. Sobczyka. Poskutkowało, został On wybrany. I to był właśnie ten jeden głos, który przesądził w Chicago o naszym sukcesie. Do sukcesu w Chicago przyczyniło się również bardzo staranne przygotowanie naszego wystąpienia. Byliśmy jedyną delegacją spośród czterech (Anglia, Niemcy i Belgia), która miała prezentację multimedialną, bardzo starannie przygotowaną przez kolegę Tomasza Kowalewskiego.

Sukces ten jest jednoznacznym potwierdzeniem faktu, iż warunkiem koniecznym aby go osiągnąć jest wiara w to, że można wygrać i przygotowanie propozycji w najdrobniejszych szczegółach.

Decyzja, jak wiadomo zapadła. Organizujemy ICTAM04 w Polsce. Zaczęła się gigantyczna praca organizacyjna. Na początek umowa formalno-prawna z Politechniką Warszawską podpisana w lipcu 2001. Następnie przetarg na obsługę Kongresu przez biuro podróży. Najbardziej profesjonalna oferta i najniższa cena pochodzi od Mazurkas Travel.

Reasumując, oganizatorami i współorganizatorami kongresu byli:

- Komitet Narodowy *International Union of Theoretical and Applied Mechanics* (IUTAM),
- Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN,
- Politechnika Warszawska,
- Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej,
- Congress Committee of IUTAM,
- Mazurkas Travel.

W skład Komitetu naukowego wchodził wybitni przedstawiciele różnych dziedzin mechaniki z całego świata. Komitetowi organizacyjnemu przewodniczyli Witold Gutkowski, Michał Kleiber, Włodzimierz Kurnik i Tomasz Kowalewski.

Patronat honorowy nad kongresem objął Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski. Niestety, nikt z pałacu prezydenckiego nie uczestniczył w otwarciu kongresu.

W kongresie uczestniczyło 1515 osób z 55 krajów, którzy wygłosili 1273 referaty. Były to referaty otwierający i zamykający oraz zaproszone imiennie wygłoszone w sekcjach (38), podczas sześciu mini-sympozjów (594) i w sześćdziesięciu trzech sesjach tematycznych (641).

Należy odnotować liczny udział polskich uczestników w kongresie (194). Siedmiu naszych kolegów pełniło role współprzewodniczących sesji: M. Chrzanoski, J. Holnicki, Z. Mróz, P. Perzyna, H. Petryk, G. Szefer, P. Wolański.

Jednym z 18 autorów zaproszonych referentów był K. Bajer. Ponadto w ramach minisympozjum zaproszonym wykładowcą był W. Ostachowicz. Wykład zamykający wygłosił K. Sobczyk wybrany przez CC w tajnym głosowaniu spośród ponad 60 kandydatów.

Posumowując, spodziewaliśmy się lepszego odzewu na zaproszenie uczelni do wystawy „Mechanics in Poland”. Można powiedzieć, że pełnym niepowodzeniem skończył się sponsoring finansowy od firm (niemożliwość odpisywania takich darowizn od podatku), natomiast sukcesem okazał się sponsoring bezgotówkowy. Polegał on na tym, że uzyskiwaliśmy od firm określone usługi w zamian za reklamę w trakcie kongresu (HP, Sophos, Era, Eden, Kluwer, Wiley, LOT, Polskie Radio,...). Wielkim sukcesem zakończyła się współpraca z grupą kilkadziesiątu wolontariuszy, którzy pomagali we wszystkich obszarach odbywającego się kongresu. Zapał, bezinteresowność, chęć, aby wszystko wypadło jak najlepiej, to wszystko było wspaniałe!

Witold Gutkowski

* * * * *

Sprawozdanie z XVI Krajowej Konferencji Mechaniki Płynów Waplewo, 20-23 września 2004 r.

Konferencje z mechaniki płynów, odbywają się w cyklu dwuletnim od ponad 30. lat, przyjęły formę zgromadzeń tej części krajowego środowiska naukowego, która działa w tej dziedzinie. Stanowią szerokie pole dla wymiany doświadczeń i życzliwej dyskusji. Stwarzają także szansę zaprezentowania osiągnięć młodym, początkującym pracownikom nauki.

XVI Krajowa Konferencja Mechaniki Płynów została zorganizowana przez:

- Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej,
- Wydział Mechatroniki Wojskowej Akademii Technicznej,
- Sekcję Mechaniki Płynów Komitetu Mechaniki PAN.

Komitet naukowy składał się z przedstawicieli różnych placówek naukowych zajmujących się mechaniką płynów. Byli to profesorowie: Tadeusz Chmielniak (przewodniczący) – Politechnika Śląska, Stanisław Drobnik i Ryszard Parkitny – Politechnika Częstochowska, Andrzej Styczek i Andrzej Szumowski – Politechnika Warszawska, Wiesław Sobieraj – Wojskowa Akademia Techniczna, Henryk Zorski – Instytut Podstawowych Problemów Techniki oraz doktorzy habilitowani: Tomasz Kowalewski i Zbigniew Walenta – Instytut Podstawowych Problemów Techniki, Jacek Rokicki – Politechnika Warszawska.

W konferencji wzięło udział 101 uczestników, wygłoszono 77 referatów. Obrady odbywały się w sesjach plenarnych i tematycznych.

Problematyka konferencji:

- fizyka płynów,
- ogólna mechanika płynów,
- metody komputerowe mechaniki płynów,
- turbulencja,
- mechanika płynów wielofazowych,
- płyny nienewtonowskie,
- mechanika ruchów atmosfery,
- aerodynamika,
- hydrodynamika okrętu,
- maszyny przepływowe,
- hydro-aerodynamiczne problemy ochrony środowiska,
- metody doświadczalne.

Podczas konferencji odbył się również przegląd referatów zgłoszonych na organizowany przez Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej VIII konkurs im. Profesora Janusza Elsnera na najlepszą pracę z mechaniki płynów.

Wiesław Sobieraj

* * * * *

**Sprawozdanie z III Sympozjonu
„Kompozyty. Konstrukcje warstwowe”
Wrocław-Karpacz, 4-6 listopada 2004 r.**

Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej przy współudziale Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego oraz Wydziału Mechaniczno-Energetycznego Politechniki Wrocławskiej zorganizował sympozjon „Kompozyty. Konstrukcje warstwowe”. Obecny, trzeci już z kolei sympozjon o tej tematyce odbył się w dniach 4-6 listopada 2004, w pięknym i atrakcyjnie położonym Ośrodku Rekreacyjno Wypoczynkowym „Karolinka” w Karpaczu.

Problematyka obecnego sympozjonu obejmowała wybrane zagadnienia z mechaniki, a w szczególności:

- modele fizyczne konstrukcji warstwowych,
- numeryczna analiza konstrukcji warstwowych,
- badania doświadczalne kompozytów i konstrukcji warstwowych,
- zagadnienia optymalizacji i analiza wrażliwości,
- zastosowanie kompozytów w konstrukcjach warstwowych.

W obradach sympozjonu uczestniczyło 38 osób z kilku ośrodków naukowych Polski. W zwartym wydawnictwie opublikowano 21 referatów, z których 19 wygłoszono podczas 5 sesji. Wygłoszone referaty, za zgodą ich autorów i po otrzymaniu pozytywnych recenzji, będą opublikowane w kwartalniku *Archives of Civil and Mechanical Engineering*.

Zorganizowana w piątkowe przedpołudnie kilkugodzinna wycieczka górską z przewodnikiem dostarczyła wielu emocji jej uczestnikom. Schronisko w dolinie Łomniczki w mglistym i chwilami deszczowym, jesiennym pejzażu zapewne na długo pozostanie w pamięci.

Skład Komitetu Organizacyjnego i Naukowego sympozjonu był następujący: Marek Gawliński, Wojciech Glabisz, Zbigniew Gnutek, Ryszard Izbicki, Roman Jankowiak, Piotr Konderla, Sylwester Konieczny, Stanisław Krocak, Ernest Kubica, Władysław Mironowicz, Paweł Śniady, Romuald Świtka, Andrzej Tylikowski, Czesław Woźniak, Kazimierz Wójs.

Władysław Mironowicz